

MANIFEST

Met *'Manifeste'* vestigt Caroline Le Méhauté onze aandacht op de relaties die we onderhouden met de levende dingen in het hart van een sterk geïndustrialiseerde wereld. Wat uit de keuze van de werken naar voren komt, is de aanwezigheid van verschillende materiaalsoorten: aarde en was, afkomstig uit het levende, met organische en veranderlijke eigenschappen, staan naast beton en metaal, geassocieerd met de bouw en technische beheersing. De werken onderzoeken de manier waarop deze materialen elkaar ontmoeten, elkaar beperken of transformeren in het contact met elkaar, en onthullen een voortdurend zoekende balans tussen de plooiën van de materialen in beweging.

De aarde die in deze tentoonstelling wordt gebruikt, heeft bovendien een zeer sterke symbolische lading, aangezien ze afkomstig is van de door UNESCO als werelderfgoed aangewezen site *'Cradle of Humankind'* (Zuid-Afrika), waar Caroline Le Méhauté tijdens een residentie heeft gewerkt. Door een minuscuul deeltje van deze aarde mee te nemen, verricht de kunstenaar vooral een symbolische daad: ze verplaatst een stukje van het gebied waar de oudste mensachtige werd ontdekt en onderzoekt via dit materiaal wat het betekent – en wat het met je doet – om oog in oog te staan met de aarde van je oorsprong.

Materie in beweging

In lijn met haar eerdere verkenningen houdt Caroline Le Méhauté rekening met het feit dat materie nooit volledig gehoorzaamt: ze biedt weerstand, vervormt zich, en je moet haar leren kennen om met haar in dialoog te kunnen treden. Haar werk bevindt zich in deze onderhandelingsruimte: een tussenruimte die zich onttrekt aan de strikte categorieën van beeldhouwkunst of schilderkunst, en die zich ontwikkelt als een multidimensionale benadering van de materie en haar relaties. In het werk dat lijkt op een wasraam – waarbij gebruik wordt gemaakt van de technische hulpmiddelen van imkers – creëert de kunstenaar bijvoorbeeld een gelaagde en onregelmatige structuur op basis van gewafelde wasvellen die bedoeld zijn om de bouw van de honingraten te begeleiden. Het werk legt de architectuur van de bijenkorf bloot en nodigt de bezoeker uit om te kijken naar wat gewoonlijk onzichtbaar blijft: de nog lege honingraten, in afwachting van honing. Door de wasvellen voorzichtig te scheuren, elk stukje in haar handen te verwarmen en ze op elkaar te leggen, brengt de kunstenaar de gedomesticeerde dimensie van het rechthoekige raam dat de bijenteelt oplegt in dialoog met een wildere, organische dimensie die het materiaal terugvindt in zijn vervormingen. Het werk, dat hangend en frontaal wordt gepresenteerd, is een voortzetting van een benadering die de kunstenaar al eerder heeft toegepast: een materiaal nemen en het voor de bezoeker plaatsen zodat hij ernaar kan kijken. Zodat hij er echt naar kijkt.

Nog een hangend werk... *'L'indocile'*. Het betreft een groot rechthoekig stuk stof doordrenkt met aarde, dat midden in de galerie is opgehangen. Hier is de herkomst van het materiaal van fundamenteel belang en zeer symbolisch: de aarde is afkomstig uit de *'Cradle of Humankind'*, de bakermat van de mensheid. De kunstenaar wil een face-to-face creëren, een ontmoeting tussen de bezoeker en deze aarde afkomstig uit een gebied waar de eerste mensachtigen verschenen. De indruk van verscheuring van de stof, de barstjes die inherent zijn aan het leven van het materiaal-aarde en de ijzerhoudende kleur dragen bij aan de sterke aanwezigheid van het werk. Op de een of andere manier zet het werk ons ertoe aan om ons, in alle nederigheid, af te vragen hoe klein ons bestaan eigenlijk is op de schaal van de wereldgeschiedenis en de mensheid.

Evenwicht en tegengestelde krachten

In haar werk onderzoekt Caroline Le Méhauté de begrippen evenwicht en juistheid, als een manier om de relaties tussen de aanwezige krachten te bevragen. Dit onderzoek komt vooral tot uiting in het werk dat doet denken aan een loodlijn: een metalen kabel verbonden met een spitsboogvorm van massief klei. Het geheel vormt een werk waarin metaal en klei in spanning staan om hun evenwichtspunt te vinden, een evenwicht dat nooit stil staat, maar zich herhaalt in de beweging en de voortdurende aanpassing tussen de krachten die op elkaar inwerken. Door de figuur van het schietlood, een instrument dat dient om de verticaliteit en de juistheid te toetsen, roept het werk de vraag op naar een juiste positie tussen de mens en de andere levensvormen. De kunstenaar heeft ervoor gekozen de ruwe textuur van de aarde te behouden, ver van elk glad object: een fragment van een bewaarde wereld die haar oorsprong zichtbaar houdt.

De werken in de tentoonstelling stellen vragen bij de plaats die de mensheid vandaag de dag op aarde inneemt en de manier waarop haar aanwezigheid zich verweeft met de omgevingen waarin zij leeft. Deze reflectie wordt voortgezet in andere werken waarin gebaren voorkomen die op het eerste gezicht heel eenvoudig lijken, zoals die herhaalde aardeafdrukken op het papier die vragen oproepen over het verdwijnen van de materie, maar ook over het verdwijnen van het gebaar en degene die het heeft uitgevoerd. Of het *'ready-made'* – het eerste van de kunstenaar – bestaande uit twee palen en een draad die de fragmenten vasthoudt van de grond waarin ze beurtelings zijn geplant en opgegraven, en die doen denken aan bouwplaatsmarkeringen als tekenen van toe-eigening van een stukje grondgebied. Ten slotte is er het werk getiteld *'kompromat'*, dat de vorm aanneemt van een perkamentrol van was, als een boodschap die bijen en bestuivers aan de mens zouden richten. De titel ontleent zich bewust aan een politiek begrip dat verwijst naar compromitterende informatie: in dit werk lijkt de 'natuur' het stille bewijs in handen te hebben van wat menselijke activiteiten aandoen aan de omgeving waarvan ze afhankelijk zijn.

Manifest

De unieke afdruk in het midden van een kader – die van de wijzende wijsvinger van de kunstenaar – weerkatst op deze gipsplaten waarop Caroline Le Méhauté fragmenten heeft gegraveerd uit het Meadows-rapport uit 1972, het eerste rapport dat de grenzen van de groei aankondigde en dat geen gehoor vond. Deze gedachtefragmenten, gegraveerd in een materiaal dat zo broos is als gips, nodigen uit om stil te staan bij de kwetsbaarheid van een boodschap, ondanks het belang en de noodzaak ervan. Of neem dit zelfportret van de kunstenaar die met volle mond een kluit aarde vastpakt, bezaaid met scheuten van bruine mosterd – een soort bruine mosterd die wordt gebruikt bij fyto-remediatie, een techniek die gericht is op bodemsanering; een verwijzing naar [Tellus Project], een ambitieus project van de kunstenaar, gewijd aan de zorg voor de bodem en dat verschillende vormen aanneemt, zoals installaties, sculpturale werken, participatieve projecten, lezingen, enz. – toont de toewijding van de kunstenaar aan zijn werk. We zien ook een stok en een boog bedekt met zaden: honingdragende zaden voor de stok, bruine mosterdzaadjes voor de boog. Deze twee werken symboliseren het werk van bezaaiing en sanering/herstel van de bodem waaraan Caroline Le Méhauté zich wijdt tijdens workshops en workshops.

De titel van de tentoonstelling, *'Manifeste'*, vloeit op natuurlijke wijze voort uit het geëngageerde standpunt dat Caroline Le Méhauté in haar werken naar voren brengt, waarbij ze de bezoeker uitnodigt om op zijn beurt zijn eigen houding ten opzichte van de wereld in vraag te stellen.

Claire CORNIQUET